

ПОРАДНЯ ЗОРЯ

4. WARSZANA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст. під неділю на 8 ст. | Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Конто П. Ш.: Краків 495.867.

Кров і руїна у Львові

Перший день листопада 1929 р. був днем не тільки піднеслого торжества духа, але також днем крові й руїни. Подаємо покищо опис фактів, а їх оцінку подамо незабаром.

Церковні торжества.

Прекрасні були наші церковні торжества. Все дописало. І гарна погода і добре урядження торжеств і маса нашого народу, що залягла львівські церкви і площі перед ними. В Преображенській церкві відправив перед полуднем торжественне Богослуження Вспр. о. мітрат Базюк в асисті численного духовенства. А по пол. о год. 5:30 почалася панахида на подвір'ю катедри св. Юра, перед яро освітленим хрестом, серед непереглядних товн народа.

Правили Вспр. оо. мітрата Войнаровський і Базюк в асисті всего львівського духовенства, співав хор „Сурми“, гарну, святочну промову виголосив о. д-р Яценків. Опісля весь народ з захопленням відспівав національний гимн.

Криваві бої.

Коло 7 год. веч. з подвіря катедри св. Юра почали виходити маси народа і йти в напрямі Городецької вулиці. Тоді кінна поліція шаржою наперла на народ. Даліся чути стріли і почалася страшна паніка. В натовпі й суматосі кричали перелякані діти і жінки, падали ранені стрілами і татовані кіньми люди. Є багато ранених, між ними й поліціанти.

Демолювання українських інституцій.

Вже від рана ходили слухи про зневаження польських пам'яток у Перенківці під Львовом і в Рогатині, про вивішення українських жовто-синіх прапорів на Високім Замку й університеті у Львові, та про обурення Поляків. Вечером в тім самім часі, коли лилася

кров коло св. Юра рушила велика маса польських демонстрантів в напрямі Ринку й Руської вулиці, де міститься найбільше українських інституцій. Тут наступило страшне знищення. Вікна висипано камінням, дорогі машини в друкарнях „Діла“ і „Ставропігія“, вартости десятків тисяч доларів, здемольовано, переплетню „Просвіти“ знищено. Там були й видавництва, ще непокінені відбитки „Нової Зорі“, котрі в значній мірі також викинено на вулицю й понищено та помішано. Мабуть нема української інституції в сій околиці міста, котра не потерпіла діймаючих страт. Але і в інших околицях міста є великі страти, нпр. наш „Маслосоюз“ страшно знищений.

В приватних українських помешканнях також повибивано вікна, працім перелякано дітей і хорих жінок.

Демоланти високими драбинами лізли до українських кам'яниць. На Руській вул. двічі відновляли демоляції.

Криваві події під нашим Акад. Домом.

Та мабуть найбільше трагічні події відбулися під українським Акад. Домом при вул. Супінського. На сей Дім звернулася головна атака демонстрантів і тут прийшло до густої стрілянини, серед якої впало багато ранених, між ними польські студенти й поліціанти.

Опісля поліція перевела ревізії й арештування в Акад. Домі. Ні число ранених, ні увязнених докладно не відоме. Заосмотрених досі ранених є около 30. Розбурхання тревало до пізної ночі. На другий день зачали появлятися слухи, що будуть нові напади.

Наслідки.

Можна припустити, що наслідки тих подій тяжко відібується також в цілім краю на тисячах родин українських урядовців, інституцій і т. д. так морально як матеріально...

Наша Дентистична Порадня у Львові

Дня 1. листопада ц. р. відбулося в домі львівської філії „Українського Тов-ства охорони дітей і опіки над молодіжю“ святочне відкриття Дентистичної Порадні. На свято прибув у заступстві протектора й фундатора Порадні митрополита Андрея о. крилопанни В. Томович, представники численних українських громадських установ та представники преси. В короткій про-

мові зясував глова Тов-а д-р Ю. Савчак історію і причини повстання Порадні її потребу й ціль, та передав її ведення голові секції Порадні матерей п. Марії Перфецькій. Дентистична Порадня міститься при вул. Ходоровського 15 і призначена для дітей і шкільної молоді. Провід обняли лікарки д-р Оргинська і д-р Чайківська.

Зіли податкових езекуторів

В Новій Гвінеї, котра належить до Голяндії, шеф голяндської поліції вибрався зі сторожею на стягання податків від півдиких племен папуасів. У суперечці вдарив одного з них в обличчя. Папуаси нічого йому на те не сказали, але в ночі обступили намет, де спали білі, схопили їх, відрізали їм голови, а тіла їх покраяли, спекли і зіли. Коли вістка про се дійшла до міста, зараз ви-

слано сильний відділ поліції. Але він знайшов уже тільки три голови-зіджених податкових езекуторів.

Племена папуасів ще дикі й забобонні. Коли оден місіонар діткнувся сопілки, на якій грала дитина, то мало його не пірвали на шматки, бо сопілку уважають святою, а мають звичай зідати кожного білого чоловіка, що діткнеться їх святощі.

СВІТЛА І ТІНИ

з нашого церковно-народного життя

(Правда про Холмщину. — Розбіжність думок. — Причинки до біографії Маркіяна Шапкевича. — Григорій Якимович. — Іван Наумович. — Холмські священники в нас: наші на Холмщині).

Історія усталила факт (схарактеризований в однім з останніх чч. „Нової Зорі“), що ми Українці, народ розсілий на межах заходу і сходу, на перехрестю 2 культур і 2 церков, західної і східної, втратили територіяльно там, де межуюмо з заходом, а натомість з більшою експанзією пішли і розрослися на схід. Заселили українські дикі степи, засмілювали весь північне побережжя Чорного Моря разом з північно-східним побережжам Малої Азії і компактною масою перейшли далеко в Азію. Чим Германці стали полабським слов'янам, Обрам, Волкам, Оботритам і Полякам (в Пруссії, на Поморю і Шлезьку), тим Поляки стали нам на наших українських західних землях. Тим і ми стали на сході східним кочовничим племенам Половців, Печенігів, Хазар, Татар і Кіпрізів. Бо ми, українське плем'я, належимо ще до заходу, емануємо з себе, несемо і супроти тих східних племен уявляємо собою західну культуру. Се факт, якого заперечити не дається.

Слідує, що не „годзінками, літаніями, органами, викидуванням іконостасів“ уніяти на Холмщині, Підляшю, Білорусі і Литві стали релігійними (обрядовими) прозелітами, а перейшли вони на лат. обряд ось з яких причин:

1. Як доси сказано, се вже були не Українці і Білоруси, а культурно й життєво — Поляки.

2. Толеранційний російський закон з р. 1905 що повинен знати і п. Островський, не признавав і не допускав унії, себто гр. католицької віри а узнав лиш лат. католицтво і православ'я. У виборі між одним і другим вибрали тамошні люде те, що їм було ближше серцю і до чого вже цілою душею прилягли. А всякі навіть спроби „чищення“ уважали власне за посягнення на їх святощі...*)

3. Праця і вислід в тім стані річей, очевидно по стороні лиш латинського, в тім випадку польського духовенства. Хто по скасуванню унії йшов до „упорствуючих“, піддержувати їх на дусі, укріплювати в вірі батьків? Латинські польські місіонари, перебрані за ремісників, згінників, то що. Ішли поміж них і в лісах та нетрах скриваючись при помочи польських дідичів та інтелігентного жіноцтва,*) навчали правд віри, хрестили, давали шлюби... А чи наша гр. кат. Церква дала туди хоч одного місіонаря-апостола? Вдармося в груди...

*) Порівнай самогож таки В. Островського „Віщі і пастирі“. Опов. з життя Холмщини. Львів, 1922. Прип. Ред.

*) Г. Жеромського „Uroda“ і ціла література (польська...) мученичих часів ун і.

4) Від нас, з Галичини відійшли тут також духові робітники, але які? Апостати, шумовина, що покинувши католицьку віру своїх батьків, пішло при допомозі царської поліції, козацькими нагайками „чистити обряд“, „навертати“ упорстувачих — на православія, вбивати душу народа і релігійно і морально і культурно і національно...

Ось се дійсний стан і властиві причини, які „довели унію на Холмщині до кінця“: „брутальність царських посівак, або „драконівська рука російської влади“, (як каже п. Островський), який помагали насидувати совість нашого народу такі наші люде, Українці... Сеж факт!

Додам ще дещо до характеристики останніх холмських священиків, що не скрививши душею і не продавши її, витривали в св. вірі до кінця, стали мучениками поліційних посівак, пішли „етапами“ в далеку Сибір, або перебралися по світських осілі, щоб докортрати свого віку в Варшаві, то перекравшись через кордон, завтагли до нас і тут стали душпастиривати.

Знав я не одного з них. Ще за молодого перебування у Львові в вісімдесятих роках м. століття пізнався я зі стареньким, може й столітнім старцем о. Летовтом ЧСВВ, останнім могиканом зі славної колосії, розвиллої, уніятської василіянської литовсько-білоруської провінції біалської. Вже зреформовані тодішні оо. Василіане дали йому у себе гостинний захист і забезпечили йому те, чого світ звичайно не дає, а саме спокійну і щасливу смерть... Окружений авреолою святости помер він в монастирських мурах св. Онуфрія. Розмовляти ми з ним лиш по польськи, української мови він зовсім не знав.

Пересуваються мені перед очима такі „постаті як бл. п. Василевський, Курманович, Пясецький, Панасинський, Крип'якевич, Назаревич і н. Прийшли до нас ті „Холмчаки“, негостинно прийняті українським загалом і уважани за чужих, і інтрузів, а фюрсовани польськими коляторами на найгірші парохії. Принесли з собою відмінний світогляд і польську культуру, та загартовану в нагітках і злиднях католицьку віру. Мало що не всі української мови навчилися по йно тут у вас. Зі старших одні осталися Поляками з пересвідчення до смерті, як пр. о. Адольф Василевський парох св. Пятниці; його сини

се визначні діячі польської культури. Другі зі старших вже заасимільовані і свідомі Українці, як о. Пясецький, ідеальний тип священика-патріарха, широко на просторах північної львівської землі знаного і загально почитаного, холмський родоначальник галицьких українських родів Пясецьких, Радзиковичів, Божейків і Мармашів, з поміж яких згадую ширшому загалові і мені знаних о. прат. Ал. Пясецького, о. дек. Мармаша, професора українистики і літератури-автора Володимира Радзиковича, пняістку Божейківну. Молодші, що там родилися а тут вже переживали свій молодий вік, стали Укрїнцями і вибилися в українській суспільности і культурі на почесні місця, як о. д-р Петро Крип'якевич, катяхит IV. гімназій, який визначився своїми працями на полі християнської філософії і виховав таких синів, як відомий історик і вчений, заслужений працівник в Науковім Тов. ім. Шевченка, знаний і читачам „Н. З.“ зі своїх праць д-р Іван Крип'якевич. Або пок. о. Франко Назаревич, парох Волковець, на Холмщині роджений а тут вже вихований і висвячений, хоч немічного здоров'я та ревний і тихий робітник на церковній ниві, свідомий і горячий Українець. Всі вони вже померли і мабуть вже з холмських священиків ні одного нема в живих — та всі вони, хоч дехто з них відрізнявся від нас своїми почуваннями і розумів

інакше патріотизм — може й мудріше, — всі полишили по собі добру і святу пам'ять. Прегарні характері, великі філантропі, непохитні у вірі, ревні труженники в Христовім винограді.

Порівняймож тепер тих священиків і їх рідні з тими, що відійшли від нас на Холмщину ізза своїх „очишених“ себто просто сказавши: православних поглядів... і маємо ще одно пророчисте свідцтво, котра з вір, католицька чи православна пособляє вольному розвитку нації, її характерів, її культури та твердості.

Над Україною танцюють кістяки...

З таким малюнком ширять прокламації на Великій Україні.

Бесарабська „Наша Річ“ печатає одну з тих прокламацій, які тепер тисячами ширяться на Україні. Під великим наголовком: „Селяне! Не давайте хліба большевикам!“ намальовано кілька танцюючих кістяків, що скалять зуби. Сама прокламація звучить як слідує:

„Голод знов наближається на Україну. І знов наш нарід з ласки большевиків засуджений на голодову смерть. Зі всіх кінців України приходять тривожні вісти про недорід, а в багатьох повний неврожай. В Росії ще гірше. Там уже є голодова бунти робітників і селян. Комісарі давають їх розстрілами. Вся надія большевиків на український хліб, котрий вони будуть грабити на Україні й вивозити в Московію. Знов, як і 6 літ тому, заберуть останнє, а народ лизать щоб умирав голодовою смертю. Червоної московської кати не здригнуться перед тим, щоб виморити голодом міліони нашого населення, як уже було тоді, коли з голоду померло 8 міліонів мешканців України. А міліони голодних, котрих большевицька влада буде послати за хлібом на Україну! Чорними тушами потягнуться вони на українські землі, щоб вирвати у нас останній шматок хліба, а нам оставити одно — покірно вмирати з голоду.

Щож роблять московські кати, щоб не допустити до голоду? Чи дійсно дбають вони про те, щоб спасти населення від голодової смерті? Ні! не вірте їм! Не вірте їх зазивам і погрозам! Не давайте їм хліба!

На одяги осінні і зимові, на плащі, рагляни і верхи футер наймодніші матерії

ВОВНЯНИ

англійські і бельгійські першорядної якості, як камгари, дубле, англійські шевіоти і т. д.

всіякі підшивки й додатки поручає деталячно по фабричних цінах відомий з дешевости христ. магазин

ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА

45 **ЛВІВ** **45**
РІНОК

329 Догідні умови сплати. 6—20

Повістевий фейлетон „Новой Зорі“ з дня 4. XI. 1928

71

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

— Ніхто не знає, за що. Бачили тільки, як ішла з плачем до Султана його прегарна жінка Хуррем Роксолана.
— І ніхто перед смертю не переслухав Великого Везира?
— Ніхто не переслухував...
— Такого ще не було, відколю царствує рід Сулеймана...
— Але й не було ще такого султана. Сей знає, що робить.

Шептом говорили в довгій на мило касарні яничари... Бо могутню руку мав той султан Османів, що залобився у блідій чужинці з далекої країни, перед котрою незабаром затрявся весь серай султанський і ціла столиця і вся могутна держава Османів, що простягалася на трьох частях світа...

Ще того вечера на царській брамі Бабі-Гумаюн застромлено окрівавлену голову Великого Везира Агмеда-баші. Уста мав викривлені терпінням, а кожний нерв його страшної голови дрижав у промінню заходячого сонця. А тіло його вже четвертували султанські сипаги на площах Царгороду.

І жах великий пішов по Стамбулі, султанській столиці, пішов по палатах султанського сераю, пішов по блискучих салях селямліку і по пахучих кімнатах гаремліку. І дійшов навіть до святинь мусульман. І інакше ніж звичайно співали в той вечір музичні з високих, струнких мінаретів свої молитви:

...„Ла Іллага й Аллаг, ва Магомет расул Аллаг!“... Так погіб Агмед-баша, перший дружба султанки Роксолани.

А дня того вечером другий раз в життю не могла клякнути до молитви Султанка Ель Хуррем, радісна мати принца Немов у далекій, закрівавленій мраці станула перед нею мала церковця на передмістї Рогатина. І мовчки стояла. А з далека долітав дивний крик музичний на високих мінаретах сераю...

...„Ла Іллага й Аллаг, ва Магомет расул Аллаг!“... Вони молилися до Бога свого за Великого Султана і за державу Османів, по котрій ішов уже „Кімет“ з кривавими руками. І тихо додавали в своїх молитвах: „Відверни, Боже кров від дому Падшаха!“

А по великих базарах Стамбулу ходили дивні слухи про султанку, яку бачили у коридорах і салях селямліку. І так оповідав собі про се простий народ турецький:

Хотів Агмед-баша украсти дитину султанки Ель Хуррем. І підкупив чорного євнуха Гассана щоб той підсунув сонний навій султанці. І зробив чорний Гассан та недобре діло: підсунув напиток на сон молодій султанці... А як вона заснула, підкрався чорний Гассан з Великим Везиром. І взяла дитину султанки Ель Хуррем.

Але вона зірвалася у сні. І в сні закричала й дитину відбрала. І пішла сонна на скаргу до Султана... У сні ішла... Ішла...

В діядемі з перел, в розкішних шовках, в блискучих фарарах і вся в слезах...

(Дальше буде).

— Ні одного зерна червоним грабіжником! Ні одного рубля ненависним окупантам!

Спасайтесь від голоду, готовтесь до розправи з проклятою московською комуніою!

Та прокламація, як і більшість ширених на Україні прокламацій, підписана: Революційний Комітет.

ВІД ПРИЯТЕЛЯ

Листок у вінок на могилу бл. п. о. Івана Сенишина, українського місіонера в Аргентині.

Кожний мій побут у духовному семінарі відтворює давні картини з перед 20-х літ. З кожного кутка виходять вони на стрічу, мрійливою мовою промовляють і цвітнюю сентиментальністю очаровують. Молодіж бо то роки були! Наче розквітаючі цвіти.

Сьогодні у моїх картинах тут і там видні прогалини. Це декотрі з наших від нас відійшли. Всі вони мені дорогі.

Але з одним із них: з покійним о. Іваном Сенишином у тісніше злучений. Миж з одного року науки, спільно у семінарі в одній комнаті жили, разом святинили. Ще сьогодні відчуваю, як билося тоді його серце, коли складав ціле на жертвеннику Ісуса.

До того й його особа приковувала до себе. Не вирізнявся спекулятивним умом, натомість високо вирізнявся притягаючою простотою і великим, добрим серцем. Знаю, що послідню кожущиною огрів одного подорожного. Коли давав — а часто помагав — не питав про речинець звороту. Таким оставав до кінця, що видно з його гарної сільветки, яку в одному з календарів 1926 р. намілював про нього п. Ф. Сташинський.

Був також священиком невсипучої праці і мав рідкий дар і других до цієї праці заохотити і запрягти. Бо тільки ця риса кидяє деяке проміння на обставину, що наші убогі емігранти в Аргентині за його проводом прикрасили Церкву в Апостолєє за ціну 30.000 долларів.

16 літ виснажуючої, місіонарської праці, коло якої зосереджувалося і кульсувало правдиве, народне життя. „Дякуючи праці наших місіонарів вдалося цю нашу оазу серед моря чужини зберігти від смерті (т. є. від винародовлення) — лише оден зі світських письменників наших, зовсім не приятель нашого духовенства. „Єдиним національним чинником а враз чинником культурним для наших поселенців являється Церква“ — признає той сам письменник.

Та навала праці замогла його дужий організм.

Незабутий о. Іван відійшов самітно. Німецькі монахи, у Христі нам брати, продавали його.

І похоронили його на далекому подудні.

Його могила вже квітами заросла. Відчною рукою засаджена на гробі пальма розпускає вже свої привабливі леготом чесані коси. У таємні, полудневі ночі чарівний хрест полудня песить його своїм сяйвом. Місяць-мандрівник задержується над його гробом у безмарі, синявою наповненій ночі і розскаже йому про ріднине село в старому краю, про духовний семінар, де його введено у нове життя. І про інші дії... А синя ніч на прерії без краю і цвіти на могилі зітхають. Квіти ронять на могилу свої листочки а таємна ніч россо-сльозами її обливає.

Цвітами умаєна, россо-жемчугами полудневої ночі прикрашена, ген за рівником, у безкраїх преріях Аргентини, мріє самітна могила одинокого українського, католицького священика, незабутого о. Івана Сенишина. М. Б.

Громадяни! Приготовлюємося до належаючого відсвяткування воітнього Ювілею Провісти та починаємо всі дії на нас ювілейним подарком для нашої Матери до створення Княжого Дару.

Катол. священик перед судом

За боротьбу проти порнографії.

Дуже знаменний процес тягнеться тепер по парижських судах — від поліційного до трибунального. Річ в тім, що катол. священик о. Бетлегем у Парижі розпочав війну проти неморальних книжок, газет і видових карт. У тій війні мав зразу тільки одного жовніра — себе самого. Він ходив з палицею по вулицях Парижа і в котрій книгарні побачив на виставі неморальну книжку чи ілюстрацію: там товк шоби, забирив дотичну річ і нищив її. Вже від першого його виступу зачали творитися на вулицях великі збіговища. А коли о. Бетлегем вступив позискати для своєї акції ще трьох людей, які ходили з ним разом і били вікна продавцям неморальних річей, став він пострахом ширителів порнографії.

Вкінці поліція арештувала його й по списанню генералій випустила. Поліційний суд, беручи мабуть під увагу те, що о. Бетлегема побили за його акцію, засудив його тільки на 11 франків гривни. Він відкликався до висшої інстанції. Та затвердила перший вирок. А третя інстанція знесла вирок ізза неприналежности суду.

Таким чином о. Бетлегем, тепер вдома в Парижі особа, станув аж перед трибуналом у Верзайлю й виголосив промову такого змісту: „Докажіть мені, що я виступив проти законів держави! Ви ніколи не докажете мені, що я виступав проти висших Божих законів, передаючи боротьбу проти зіпсуття молодіж, яке шириться день-у-день через порнографію. Але й як патріот я маю те враження, що діяло добре, бо Франція має вже злу славу, що толерує неморальність. Требаж було вже раз показати прикладом, що так не єсть!“

Предсідатель суду перервав обжалованому, кажучи:

— „Ви не повинні забувати, що нікому не вільно накидати себе суддею навіть коли йому здається, що робить добре діло.“

Тоді оборонець о. Бетлегема виголосив промову слідуючого змісту: Справа має ширше значіння. Вона дотичить доброї слави французького судівництва й усеї нації. Суд не може брати в оборону порнографії, засуджуючи людину, котра її поборює!

На тім відложено розправу в цілі переслухання свідків. А що тих свідків дуже багато, отже вирок не можна скоро сподіватися.

ЗЕФІРИ Іван Рідль
Львів
267 36—50 д. вул. Академічна 2.

Задовжений Архиепископ

Великі суми зумирав на добродійні цілі.

З Праги доносять: Щойно тепер по 5 літах від хвилі смерті оломундського архієп. Стояна закінчено перегляд його спадкової маси. Активна по тім виносить: 30.530 корон свободного і 634.000 т. зв. звязаного майна. Пасивна: 17 міліонів і 200.000 к. Сплату тих великих довгів, котрі покійний чоловіколюбць зробив для несення помочи потребуючим і на різні інституції, переняло майно архієп. столиці. Заплатять наступники покійного.

Громадяни! Приготовлюємося до належаючого відсвяткування воітнього Ювілею Провісти та починаємо всі дії на нас ювілейним подарком для нашої Матери до створення Княжого Дару.

ОНЛЕОНГ і ГІПСІНГ

Між двома по всім світі поширеними, таємними організаціями Китайців знов вибухла кривава пімста. Зачалося від того, що в китайській дільниці Нью-Йорку член Онлеонг-Тонгу (товариства) вбив визначного члена Гіпсінг-Тонгу. Ще тогож дня, як лише телеграф розніс про те вістку, члени Онлеонг-Тонгу зачали критися, бо знали з практики, що їм грозить і дійсно — ще того дня убито в Нью-Йорку двох членів Онлеонг-Тонгу, в Вашингтоні одного, в Шікагу трьох. Розуміється, нападени скоро „прийшли до себе“ і зачалися формальні морди в китайських дільницях америк. міст. Сильні патрулі переходять раз-у-раз загроженої місці.

Остання така „війна“ була між китайцями перед 2 роками, а відбувалася так „основно“, що в місті Сен-Луїс остав всего на всего оден член Гіпсінг-Тонгу — і той лежав тяжко поранений.

Катол. монастирі в Китаю

Висвячені св. Отцем Пієм XI. китайські єпископи відвідали Ігуменат Бенедиктинів ім. св. Андрея в Бельгії. Там постановлено заснувати бенедиктинські монастирі в Китаю. В кілька місяців опісля виїхали опісля відтам до Китаю два Бенедиктини в цілі підготовки праці на місці. Дня 5. жовтня зложив у Бельгії монаші обіти після правила св. Бенедикта перший китайський студент університету.

257 На догідних услівях 20—20 по цінах точно готівкою продає товари текстильні, шовкові й суковні фірма

ЛЬОРЕНЦІ РІНГЛЕР
Львів, вул. Слонечна 9, тел. 15-32.

ДОПИСИ

ТЕРНОПІЛЬ. Філія „Провісти“ в Тернополі уряджує тримісячні освітньо-кооперативні курси. Наука треватиме від 1. XII. 1928 до 1. III 1929 р. Приняті можуть бути петенти(ки) і з інших повітів. Зголошуватися треба до 15. XI. 1928 р. Блищих інформацій уділює канцелярія Філії „Провісти“ в Тернополі, вул. Міцкевича ч. 11.

БУБНИЩЕ ПОВ ДОЛИНА. Одер жуємо до помінення отсїй документ. Starostwo w Dolinie, L. 1 10' 28. Wykazy statystyczne za III. kwartał. Dolina, dnia 24. października 1928. Urzędowi parafalnemu obrz. gr. kat., jako metrykalnemu w Bubniszczu. Zwracam nadeslane wykazy statystyczne o ruchu ludności za III. kwartał z wezwaniem do przepisania nazw gmin w języku urzędowym (polskim) i przedłożenia mi bezzwłocznie. — Równocześnie przypominam Wbnemu ks., że na wypadek powtórzenia się w przyszłości podobnych niewłaściwości pociągnę Wbnego ks. w myśl obowiązujących przepisów do odpowiedzialności karnej. — Starosta powiatowy — w. r. Łaba. — В боротьбі за права нашої мови треба звертати я до наших організацій; до послів і до українських адвокатів. Аргументів є доволі: от хочби добре уложені протести познанських Поляків, котрі ще дуже недавно боролися в такій самій справі в Німеччині.

Коли одною людиною заводіть божевілля і жадливі наміри, її осуджують і замкають. Але коли бунтарська програма об'єднує кілька тисяч людей, то їх уважають політичною партією. Колиж число їх досягне 50 або 100 тисяч і їм силою та терором удається накинати свою злочинну програму, — вони вже можуть назвати себе правительством і облагатися від державних мужів сучасної Європи офіційного визнання. („S. h. d. n. e. Z. k. l. i.“)

„What's wanted?“

Під таким заголовком (котрий значить: Що бажане?) видає в Лондоні „Патентний Інститут“, організація винахідників вже пятий річник своїх праць. Вона оповіщує, що потрібні булиб людству такі винаходи:

1. Бритва, якої не треба булоб остриги.
2. Електричний ровер.
3. Прилад, на основі котрого господині моглиб бачити, чи зеліско до прасування горяче, не дотикаючи його.
4. Фотографічний негатив, котрий можнаб розвинути при деннім світлі.
5. Почтова скринка, котра автоматично важилаб лист і сама наліплювалаб на нього потрібну марку (за вкиненням гроша).
6. Прилад, котрий в зимі, коли не отварається часто вікон, усувавби дим з кімнат курців.
7. Прилад до миття пригорілих горшків.
8. Прилад охороняючий пішоходів від обризування їх болотом автами.
9. Парасоля, котру можнаби скласти й носити в кишені і в жіночій торбинці.
10. Огнетревалий папір.
11. Олівець, котрий писавби таксамо чорно як добре чорнило.
12. Молот, котрий за кожним ударом сам робивби гвіздь і сам вбивавби його де треба.
13. Таблиці з надписами на домах і вулицях, котрі рівно добре можнаб відчитувати в день і вночі.
13. Спосіб, переміняти звук в енергю.
15. Сикавка, котраб автоматично розганяла мраку при ліхтарнях.
16. Гальма при діточих візочках так уряджена, щоб автоматично здержувала всі 4 колеса в хвилі, коли рука покине керму.
17. Фляшка на отруї, котру зараз всі пізналиб, що се фляшка з отруєю.
18. Студене світло.
19. Така ручка до наповнювання котра писалаб трома ріжними красками.
20. Таємна телеграфія.
21. Камера до фотографування в темряві.
22. Зовсім тиха косярка.
23. Чорнило, котре зараз висихає так, щоб бібула була зовсім злишна.
24. Щось, що заступилоби шкірку в овбас.

Вислав депешу на Марса

Лондонський професор фізики Робінзон надав радіо-депешу на Марса такого змісту: „Om ga ea na ea“ (значить: Любий Бог всюди присутній). Робінзон — спиритист. А що одно медіум заявило йому, що так звучить се в мові Марсіян, отже він задепешував ті слова. Радіо-станція прийняла депешу й казала собі заплатити 7 пілінів і 5 пенсів, але заявила, що не ручить чи депеша осягне адресатів, навіть коли вони є. Річ в тім, що після дотеперіжних досвідів на віддалі 150 до 200 к.м. довкола земної кулі атмосфера є того рода, що відкидає назад усякі філі радіо-телеграфії. Інші знов твердять, що т. зв. довгі філі перейдуть зі скорістю 300.000 к.м. на секунду і в около трьох мінутах досягнуть Марса, котрий тепер віддалений від землі „лише“ на яких 55 мільонів к.м....

В Америці ростуть шанси Смита

3. Вашінгтону депешують: Досі шанси катол. кандидата Смита вносили 40%, Гувера 60%. Тепер сенатор Норрис з партії Гувера, котрого уважають вождем всіх поступовців, заявився за Смитом. Для того припускають, що 5 мільонів голосів, котрі свого часу впали на радикального кандидата Ля Фоллета, одержить Смит.

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Як Церква відноситься до своїх ворогів — Єпископ з Ля Рошеле монс. Сірієм, що запротестував був проти будови пам'ятника Е. Комбови, відомому ворогові Церкви, зарядив, щоби в день відслонення пам'ятника у всіх Церквах його дієцезії відспівано псалом „Помилуй мя Боже“ з трикратним закликком „Господи, милостив будь!“ В цей час, коли міністер Еррію в присутности голови держави захоплюватиметься заслугами ненаситного колись ворога Церкви, ця сама Церква молитиметься за свого гонителя. Байдушкий супроти католицьких справ „Пті Журналь“ зазначає, що таке становище католицької Церкви навіть на некатоликів зробило величезне вражіння.

Курси для католицьких журналістів в Еспанії. Еспанський католицький дневник „Ель Дебате“ зорганізував систематичні курси для католицьких журналістів, які найшли велике признання в католицькій Еспанії. Трилітній вислід праці виказує величезні поступи, головню в ділянках морального, релігійного й інтелектуального підготовлення.

Семий конгрес католицьких робітників Канади. В Канаді відбувся семий конгрес тамошніх робітників. Головним предметом нарад була енцикліка „Regum novarum“. Принято одностайно резолюцію святкування неділі.

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

„ВОЗРОЖДЕНІЄ“, що виходить в Парижі, доносить, що в „Укр. Прапорі“, органі б. диктатора ЗУНР д-ра Е. Петрушевича, появился ряд статей, в котрих доказується, що Україна не повинна відриватися від Росії та що політика Андрія Левицького політично-безумна, національно-злочинна.

В НІМЕЧЧИНІ зайшла важна внутрішньо-політична зміна: велика партія німецького народу, напряду вибрала своїм головою Гуггенберга, котрий проголосив таку програму: Відбудова монархії, злука з Австрією, ревізія східних границь, усунення заборони для зброєнь Німеччини, боротьба з парламентарно-демократичним системом. Б. канцлер Марке оповіщує, що вибір Гуггенберга дуже поважно загрожує республіку в Німеччині.

ЗІЗДИ ЧЕСЬКИХ НІМЦІВ у Берні в Теплицях ухвалили домагатися від Чехословаччини автономії з власним соймом, урядом і армією, аргументуючи тим, що хоч судейські краї, заселені німцями, прилучені до Чехословаччини, то вони історично належать до Німеччини.

В РОМУНІІ (як доносить віденська „Нае фрае Прессе“) буде незабаром збудований другий тор залізничі від Черновців до Чорного Моря а то в тій цілі, щоб мати змогу приєднати лучбу з Польщею на випадок конфлікту з польшевиками. Міністер комунікації Дімітрію, котрий потвердив ту вістку, підчеркнув рівночасно оборонний характер ромуносько-польського союзу.

ЛАТВІЯ. Рижська преса доносить, що латвійські комуністи одержали з Москви інструкцію, щоб у ріднім краю зривали залізничі мости й викликали нещастя з метою, довести до паніки серед населення. Інструкцію ту дійсно зачали риконувати, але нещастя вдавалося досі унеможливити.

В ТУРЕЧЧИНІ приготавлиється ціля всякої правдоподібности остаточна руїна царгородського патріярхату. Вся турецька преса на чолі з урядовим органом „Джумгуріет“ розпочала остру кампанію проти патріярхату, закидаючи йому політичні інтриги. Грецька преса боронить патріярхату.

Н О В И Н К И

Загальний Зїзд „Рідної Школи“ почався 2 ц. м. у вел. салі львівського „Народнього Дому“. Розпочав його голова Т-ва п. Радн. І. Кокорудз звіттом про діяльність Т-ва. В хвилі замкнення числа було на зїзді приявних 132 делегатів з правом голосу. Настрій діловий і поважний. Гостей на галерії покищо не багато. В год. 12:45 представник влади розв'язав зібрання з приводу інциденту яких опишемо пізнійше.

Шан. Передплатників „Правди“ повідомляється, що половина накладу 44 ч. знищена в часі демоліції друкарні. Тому не всі Шан. Читачі одержать це число „Правди“.

СВІДОЦТВО!

Отсим посвідчаю, що Влов. Пан Й. Рапапорт, замешкалий у Львові, вул. Красічких ч. 8. Є дуже добрий ортопедист і відзначається особливо фаховим знанням у тій ділянці ліничої ортопедії пропукли та здержуванням пропукли спеціальними рунтуровими бандажами зробленими по його методі. Тому заслугує на поручення його недужим на пропуклину.

Професор Др. Юлій Марішлер
у Львові. 1-1

Систем облуди методом зреволюціонізування шкільництва. У Франції за допомогою Москви заложено комуністичний часопис „Л'юніверзіте Сіндикаліст“, котру масово поширюється в школах і семінаріях. Часопис радить вчителям-комуністам, котрі працюють в капіталістичних краях, вживати методу Леніна систематичної облуди (т. зв. систему удавання). Не треба противитися плянові навчання чи студій, але його охоче приймати; колиж тільки зайде можливість проводити свої виклади в антидержавному й комуністичному дусі. Перша ступень революції — це піддержка ляків і боротьба з релігією. Головно з релігією, бо вона лагодить невдоволення зі сучасних обставин.

Каварня Гостинниці „БЕЛЬМОНТ“

в домі Народної Гостинниці

Львів, Косцюшки 1.

приймає замовлення на бенкети, слюби в окремій салі. 15-15

ОГОЛОШЕННЯ

ПАРОХІЯЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ НА СПЛАТИ.
I-ша бібл. — 58 книжок за 60 зол. платних у 3-місяч. ратах; II-га бібл. — 110 книжок за 160 зол. пл. у 4 ратах, при чім перша рата 61 зол. проч. р по 33 зол. Перша бібл. надається для сльських, друга для міських парох. біблотеки. Усі книжки відповідно дібрані й певні щодо змісту. В переплеті I. бібл. 100 зол., II бібл. 220 зол. — Замість готівки приймаємо також векслі 3-4 місячні; дочислюємо тоді ще есконт. Замовляти: „Добра Книжка“ — Львів — Lwów, skr. p. 11. 294 21-50

Воскову масу, на мягкі підлоги,
Масу французьку,
Щітки до фротерования,
Віск, Терпентину
поручає найдешевше

О. Т. ВІНКЛЕРА СИН,
Львів, Ринок ч. 28. 316г 16-20

Рукавички, панчохи - -
- - скарпетки, реформи
ПФАУ, Львів, Ринок 19.

246 в найдешевше, бо вхід через сїні. 41-50